

"Açlıktan daha etkili ve daha zararsız, masrafsız tedavi şekli yoktur"
Dr. Aydın Salih

SAĞLIK KÜLTÜRÜ

Aşırı tükürük salgısı

Aşırı tükürük salgısı tıp dilinde "hipersalivasyon" olarak bilinir ve tükürük bezlerinin fazla çalışmasına bağlı olarak ortaya çıkan belirtilerdir. Hastalık değildir. Genellikle hiperaktivite ile ilgili oluşan bir durumdur. Parasempatik sistemin aşırı aktif olması sonucu vücuttaki salgı bezleri aşırı şekilde çalışmaya başlar. Hastalarda aşırı tükürük salgısı belirtilerine ek olarak aşırı terle-

me, gözyaşı akması, burun akıntısı, mide asidinde artma ve mide şikâyetleri gibi ek şikâyetler de meydana gelebilir. Parasempatik sistemin aşırı çalışması kullanılan bir takım ilaçların yan etkileri olabildiği gibi idiyopatik yani sebebi belli olmayan veya yaşlanmaya bağlı nedenlerle de gelişebilir. Nedenler araştırıldıktan sonra parasempatik sistemin fazla çalışmasına engel olan bazı ilaçlar kullanılabilir.

Devic hastalığı

Bu hastalıkta özellikle göz siniri ve omurilik tutulumu izlenir. Devic hastalığı göz ve omurilik sinirlerinin iltihaplanmasına bağlı işlevlerinin bozulduğu bir hastalıktır. Göz sinirinin tutulmasına bağlı olarak tek veya iki taraflı bulanık görme yakınması olur. Omurilik tutulumu sıklıkla daha ağır seyredip kol ve bacaklarda güç kaybı, uyuşma, ağrı, idrar veya mesa-

ne kontrolünün kaybı gibi nörolojik yakınmalar oluşturur. Özellikle ağır giden hastalarda göz sinir tellerinin zaman içerisinde hasarlanması nedeniyle ileri düzeyde görme kaybı olabilir. Bu genellikle körlük şeklinde olmamakla birlikte, renk ve kontrast ayırımının bozulması, bulanık görme, yazıları okuyamama gibi yakınmalar şeklinde görülür.

Semer burun nasıl gelişir?

Burun damarında çökme ile karakterize, "boksör burunu" olarak tanımlanan, burunun estetik ve fonksiyonel özelliklerini etkileyebilen bir deformitedir. Genellikle burun dikine uzunluğu kısalmış ve yandan bakıldığında, burun destek dokularındaki azalmaya bağlı olarak burun ucunun hemen yukarısında çökme ve daha üst tarafında semer görünümü mevcuttur. Semer burun doğuştan veya sonradan kazanılan nedenlere bağlı olabilir. Travmalar ve cerrahi nedenlere bağlı olarak semer burun oluşumu sonradan da gözlemlenebilir.

Çocuk için en önemli şey güven

Çocuk ve Ergen Psikiyatristi Dr. Zafer Atasoy, "Çocukları okula yeni başlayan velilere okula gitmesi konusunda ailenin tüm üyelerinin tutarlı tutum takınması ve çocukların cesaretlendirilmesi" gerektiğine dikkat çekiyor. Dr. Atasoy, "çocukla her zaman açık ve anlaşılır tarzda konuşulması ve okula gitmek istemiyorsa açıkça bu korkusunun nedenleri ve endişeleri ortaya çıkarılmalıdır" diyor ve "ancak bu kesinlikle aşağılayıcı ve küçük düşürücü tarzda yapılmamalıdır" şeklinde konuşuyor. Çocuklar için en önemli şeyin güven olduğunun da altını çizen Dr. Atasoy, "Çocuklara güven verilmeli. 'buralarda-yım' 'çıkışta seni alacağım', 'beni göreceksin', 'kapıda olacağım' gibi cümlelerle çocuk sakinleşebilir. İlk günlerde çocukların okulda yalnız bırakılmaları çocukların güvenlerini kazanmaları açısından gereklidir" konusuna da dikkat çekiyor.

BASKA COCUĞU ÖRNEK GÖSTERMEYİN

Çocuğa kesinlikle karşılaştıran bir tutum içinde olunmaması gerektiğini ve başka çocukların 'iyi örnek' olarak gösterilmemesi gerektiğinin de altını çizen Dr. Atasoy, "rehber öğretmenle de sıkı diyalog halinde olunması gerektiğini" öneriyor ve devam ediyor: "Okulun ilk günlerinde ve daha sonra, okul ve öğretmenle işbirliği içinde olunması önemlidir. Ailelere okuldaki profesyoneller ve rehber öğretmenler tarafından bu adaptasyon sürecinin ne zaman sonlandırılması konusunda bilgi verilmelidir."

Felçli hasta yürütüldü

Geliştirilen bir teknoloji sayesinde 5 yıl önce ABD'de geçirdiği kaza sonucu felçli olan bir hastanın yürümesi sağlandı. California Üniversitesi'ndeki doktorlar ve araştırmacılar tarafından yürütülen çalışmada, "Beyin dalgalarını okuyan yeni teknolojilerle, alınan sinyaller bacakta elektriklere gönderildi ve bu sayede de omurluğu zedelene ve 5 yıldır bacaklarını kullanamayan 26 yaşındaki hastanın, 4 metre kadar bir mesafeyi yürümeyi başardığı" bildirildi.

HASTALARA UMUT OLDU

Araştırma ekibinin başında olan Dr. An Do "Bu araştırma uzun yıllar felçli kalan bir hastanın beyninde hala yürüme eylemini gerçekleştirebilmesi için sağlam sinyaller gönderme kapasitesinin var olduğunu gösterdi" dedi. Bu gelişme birçok hastaya umut oldu.

Daha az RADYASYON artık mümkün

Tıpta özellikle teşhissürecinde kullanılan "x" ışını veren bilgisayarlı tomografi ya da röntgen gibi cihazlardan dolayı hastalar az ya da çok radyasyona maruz kalıyorlar. Fakat artık kamuda kurulan doz kontrol sistemiyle hızlı ve doğru teşhise, eskisine oranla daha az radyasyona maruz kalarak ulaşmak mümkün olabiliyor.

Modern insan 20. yy'da röntgen cihazının bulunmasına tıpta radyasyonla tanıştı. Daha sonra bilgisayarlı tomografinin de icadı ve kullanım alanının yaygınlaşmasıyla da süreç ilerledi. İnsan vücudunda en hızlı gelişen dokular radyasyona daha duyarlı yapılar. Bu nedenle anne karnında gelişen fetüs, büyüme çağındaki çocuklar, yetişkin ve yaşlılar kadar radyasyona duyarlı değiller.

YARISI TIBBİ GÖRÜNTÜLEMEDEN

Ama her ne olursa olsun daha az radyasyon olarak teşhis ve tedavi sürecini ilerletilmesi hem hasta hem de hekimler açısından en ideal olanı. Anadolu Kuzey Kamu Hastaneler Birliği Görüntüleme Merkezleri Koordinatörü Prof. Dr. Muammer Karakaş "radyasyonun yarısının günlük hayatta tıbbi görüntüleme için alındığını" söylüyor ve bunun da bütün nükleer santral kazalarının yetmiş beş katı olduğunu ifade ediyor. Prof. Dr. Karakaş, "artık tıbbi çekimlerden dolayı alınan doz miktarı da kontrollü olarak azaltılabiliyor" diyor.

HASTANELER EN BÜYÜK RADYASYON KAYNAĞI

Hastanelerin en büyük radyasyon kaynağı olduğunu söyleyen Prof. Dr. Muammer Karakaş, "Türkiye'de her dokuz insandan biri bilgisayarlı tomografi çekiyor. Her vatandaş yılda 8 kere hastane ya da diğer sağlık merkezlerine başvuru" diyor ve "en

yüksek radyasyon kaynağı da bilgisayarlı tomografi" diyor. Tıbbin en büyük 5 buluşundan biri olarak kabul edilen bilgisayarlı tomografinin insan ömrünü 50 yıldan 80-90 yıllara çıkmasının en büyük nedenleri arasında geldiğini söyleyen Prof. Dr. Muammer Karakaş şunları belirtiyor: "Her çekimde buradan alınan radyasyon dozu aldığımız riske değer mi? diye düşünmüyoruz. Fakat günümüzde kullanılan bazı cihazlarda dozları yüzde onlardan yüzde birlere indiren teknolojiler gelişti." Prof. Dr. Karakaş doz kontrol sistemini şöyle açıklıyor: "Sistemlerde bütün merkezleri kontrol eden alarmlar var. Normalde hastaya kaç doz radyasyon verildiği bilinmezken artık biz bunu tesbit edebiliyoruz. Hastaya verilecek dozun da hasta için ne kadar güvenilir olup olmadığını da kontrol edebiliyoruz. Yani insanların radyasyona maruziyetleri kontrol edilebiliyor. Tüm bunlar da e-nabız sisteminden görülebiliyor. Bu da şu anda İstanbul için baktığımızda 3,5 milyonluk bir bölgenin bu hizmetten faydalanması anlamına geliyor."

YAPAY ZEKA KARAR VERİYOR

Ayrıca destek tanı sistemiyle hastaya hangi tetkik isteneceğine de özel bir yapay zeka karar veriyor. Hekim bu yapay zekanın istediğini uygulamadığıdaysa açıklamaya neden uygulamadığını yazıyor. Bu da hastalar için geleceğe yönelik daha doğru kararların alınmasını sağlıyor. Bu sistemler tıbbin geliştiği Amerika Birleşik Devletleri'nde de uygulanıyor."

Ümraniye'ye kadın ve çocuk hastanesi açılıyor

Ekim 2015'te hizmete girmesi planlanan Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi'nin yapımı Ümraniye'de devam ediyor.

Hastane; Poliklinik sayısı 50, Yoğun Bakım Yatak Sayısı 63 (30 Yenidoğan, 15 Çocuk, 8 Erişkin, 10 Erişkin sığınak), Acil Poliklinik Sayısı 4, Acil Servis Yatak Sayısı 32, Ameliyathane sayısı 10 olmak üzere toplam yatak kapasitesi 420 olacak şekilde planlandı.

GÜVENLİ DOLAŞIM BÖLGELERİ VAR

Yoğunluklu kullanım alanlarına sahip olan mekanlar arası geçişlerde görsel ipuçları sunularak, güvenli ulaşım ve dolaşım bölgeleri de kurulan hastane, yapı elemanlarında tutarlı materyaller ile bakım ve onarım gerektirmeyen, dayanıklı malzeme kullanılarak tasarlandı.

1 milyona 14 tomografi

Türkiye'de 1 milyon kişiye 14 bilgisayarlı tomografi düşüyor. Her dokuz kişiden biri bilgisayarlı tomografi çekiyor. Türkiye'de şu anda 1080 bilgisayarlı tomografi cihazı bulunuyor. OECD raporlarına göre de 1 milyon kişiye 24 bilgisayarlı tomografi düşüyor. Şu anda ekonomik kriz yaşayan Yunanistan'da bile milyon kişiye 34 bilgisayarlı tomografi düşüyor.

BT cihaz sayısı arttı

Sağlık Bakanlığı'nın teknolojiye yaptığı yatırımın arttığına da dikkat çeken Prof. Dr. Muammer Karakaş, "Türkiye'de birçok cihaza gereksiz yatırım yapıldığı söylenir. Ama belirttiğimiz OECD ortalamalarına göre cihaz eksikliği var ve bu da tamamlanılmaya çalışılıyor" diyor. Prof. Dr. Muammer Karakaş çekim sayılarının fazla olduğuna dair eleştirilere de şöyle yanıt veriyor: "Aslında cihaz az olduğu için çok çekim yapılmış gibi görülüyor. Gene OECD rakamlarına bakıldığında bu şartlarda çekim sayılarının çok olduğu söylenemez."

Maliyetleri de azaltıyor

Avrupa'nın en büyük ve güvenilir görüntüleme birimini kurduklarını söyleyen Prof. Dr. Muammer Karakaş maliyet noktasında ise şunlara dikkat çekiyor: "Doz yönetim sisteminin kurulmasıyla aslında maliyetler minumuma indi. Biz şu anda dünyanın en iyi tıp fakültesi olarak kabul edilen Harvard'da kullanılan doz yönetim sistemini kullanıyoruz. Bu sistemde hastanın kilosunu, boyunu ve hastanın hastalığı ve diğer durumlarına göre doz ayarlaması yapılıyor. Bu durum aslında maliyetleri azaltıyor."

Kansızlığın bugüne kadar hiç görülmemiş bir çeşidi

Refahiyol hükümeti döneminde "Baktım kırk yıllık şirketimi batıracağım, ben de hükümeti yıktım" dediği ortaya çıkan Aydın Doğan'ın bu sözü de yalanlamasını, inkâr etmesini bekliyoruz.

Ben öyle söylemedim, söylemem...
Hükümet yıkmadım, yıkamam. Yıkmayı da düşünmem...
Benim işim şudur, budur. Yalnızca işimi yaparım. Ötesine karışmam...

Der mi? Keyfi bilir. Bizim bildiğimiz ve tanıdığımız kadarıyla, ne dese faydasız. Sözlerine değil, yaptıklarına bakmak gerekir.

MEHMET SEKER

Bakınca da görürüz ki yıllar boyunca hiç değişmeyen bir çerçevesizlik.

Tam kabadayı tavrı. "Baktım ki tavuğuma kışt demeğe hazırlanıyorlar, ben de çektim vurdum."

Trafikte de tavrım ayndır. "Baktım ki bana yol verme niyeti yok, kırdım direksiyonu, bodoslama bindirdim."

Dünyanın her yerinde dördüncü kuvvet bilinen medyayı, "birinci kuvvet" olarak gören ve ona göre davranan bozuk ruhlu bir geleneğin temsilcisinden başka ne beklenir?

Haddini bilmemek bunun yanında hafif kalır. Bile bile haddini aşmaktır bunun adı.

"Diğerlerine benzemem, ben Kasımpaşa'yım" diyen Erdoğan'a cevap verme derdine düşerek "Ben de Kelkitliyim" diyen bir kişilik var karşımızda.

Onun elemanları, şehit babalarını aşağılamaya kadar vardılar işi. Para için daha fazla çocuğunun şehit olmasına razı geliyorlarmış. Edepsizlik kapsamında bile izah etmek mümkün değil.

Değişik bir "anemi" türü. "Kansızlığın bugüne kadar hiç görülmemiş bir çeşidi."

Bütün şehit aileleri bunun peşine düşmeli ve hesabını layıkıyla sorana kadar bırakmamalı.

Şehit ailelerine hakaret eden o lejyoner, ülke meselelerine bakarken de son derece seviyesiz olduğunu ortaya serdi.

Bakarsanız, bir ömürlük tecrübeye sahip olduğunu görürsünüz.

Tam bilmiyorum ama iyi bir eğitim almış da olabilir.

Yazarlıkta, gazetecilikte geçen yıllar... Fakat bütün bu meziyetler, bir anda çöp kutusuna layık hale geliyor.

İzan yoksa, insanlık yoksa, geri kalanın çekiver kuyruğunu.

İkinci Dünya Savaşı sonrası Almanya'sından çarpıcı bir örnek vermenin zamanıdır.

Bu konuyu özetlemeye کافی.

Almanya'da bir lise müdürü, her eğitim öğretim yılı başında öğretmenlerine şu mektubu gönderirmiş:

"Bir toplama kampından sağ kurtulanlardan biriyim. Gözlerim hiçbir insanın görmemesi gereken şeyleri gördü. İyi eğitilmiş ve yetiştirilmiş mühendislerin inşa ettiği göz odaları, iyi yetiştirilmiş doktorların zehirlediği çocuklar, işini iyi bilen hemşirelerin vurduğu iğnelerle ölen bebekler, lise ve üniversite mezunlarının vurup yaktığı insanlar.

Eğitimden bu sebeple kuşku duyuyorum. Sizlerden isteğim şudur:

Öğrencilerinizin insan olması için çaba harcayın. Çabalarınızın bilgilili canavarlar ve becerikli psikopatlar üretmesini. Okuma yazma, matematik, çocuklarınızın daha fazla insan olmasına yardımcı olursa ancak o zaman önem taşıyor."

TRAFİK TERÖRÜ

Terör örgütü, Kürt Türk demeden, çocuk çocuk ayırımı yapmadan bütün gücüyle can almak için uğraşırken, şu son birkaç ayda pek çok insanımızın hayatına kıydı.

Ancak bayram trafiği, terör örgütünden daha fazla can aldı.

"Bütün bu kazalar, hep R. Tayyip Erdoğan yüzünden.

Öyle yollar yaptı ki...

O kadar çok insanın araba almasını sağlayan şartlar oluşturdu ki...

Başka türlü bir sonuç beklenemezdi." Şaka gibi gelmesin. Bu sözler gerçek. Bir prof'un ağzından duyduk, dudak uçuklatan bu sözleri.